REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumunecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 55. Brașov, Sâmbătă 9 (22) Martie. 1902.

Cestiunea limbei.

II.

Nu se póte resolva acésta cestiune în câteva articole. E prea vechiă, prea gravă, prea încurcată și prea mult se estinde peste tote terenele vieței nóstre publice și private decât sĕ se pótă trece așa ușor peste ea.

Nicĭ nu e intențiunea nóstră de a întra acum în desvoltarea istoricului și a faselor amĕnunțite, prin care a trecut până adĭ acéstă cestiune dela 1868 încóce. Ceea-ce voim este numai a reîmprospĕta în memoria cetitorilor noștri causa cea mare și capitală a dreptului limbei nóstre românescĭ.

Câțĭ dintre noi sunt carĭ îșĭ bat capul adĭ cu tótă seriositatea, nu numai în chip de diletant, cu acest mare și fundamental drept, fără de care națiunea nóstră nu póte trăi în atmosfera năbușitóre a „limbei statului“, cum nu póte trăi pescele pe uscat? Și ḑiaristica română se ocupă ea óre în deajuns și cum ar trebui de acest mare postulat al esistenței nóstre naționale?

S'au pierdut cincĭ anĭ în discusiunĭ nefructifere asupra întrebării, décă și cum sĕ se presente un memoriu la corónă. Au fost ațîțate și divisate spiritele în sînul poporului nostru din causa egoismului și a ambițiunei vane a unora, carĭ voiau sĕ se ridice cu ajutorul acestei cestiunĭ la cârma partidului. Și după-ce în pripă și fără de pregătire s'a hotărît ducerea „fără amânare“ a memorandului, acesta a format apoi érășĭ aprópe șépte anĭ singurul obiect, căruia se da atențiune de către așa ḑișii „atorisațĭ“ ai partidului nostru. In cei trei anĭ din urmă s'a pus la ordinea ḑilei într'o mare parte a pressei nóstre érășĭ discuțiunea asupra „activității“ și „pasivității“, discuțiune, ce șĭ-a pierdut însemnătatea ei reală și a fost definitiv încheiată încă dela 1881. Érășĭ o pierdere de timp prețios, o dispută sécă și nefructiferă, care orĭ cum s'ar resolva n'ar puté contribui întru nimic la schimbarea situațiunei, sub care geme adĭ poporul nostru, forte ușor ar puté însĕ sĕ-i strice, încurcându-l și desbinându-l fără de nicĭ un scop. Er acum se introduce spre a mărì confusiunea, de către unii mai tinerĭ și mai bĕtrânĭ, și discuțiunea asupra așa ḑiselor nouĕ organisațiunĭ de partid.

Intr'aceea bietul țĕran român merge ḑile întregĭ cu desagii în spate sĕ se înfățișeze pela cele tribunale și deregĕtorii, pentru-ca deja la intrare și pe coridóre, la întrebările stale supuse, că ce are sĕ facă cu hârtia ce-o are în mână și pe care n'o póte înțelege, și la cine sĕ se adreseze, sĕ fie cârăit de către servitorii și împiegații mai mititei, carĭ se învêrtesc pe acolo și sĕ i-se rĕspundă brusc: „Nem tudok olahul, beszeljen magyarul“.

Orĭ dóră nu este așa? N'avem sĕ mergem prea departe. In orașul nostru chiar, centrul unui comitat par exellence de naționalitățĭ, s'a ridicat de curênd un palat luxos și mare al justiției. Sĕ nu pue însĕ pĕcatul pe vr'un țĕran român din comunele vecine, orĭ din țéra Făgărașului sĕ vrea sĕ priméscă un rĕspuns, vr'o informațiă, de le va cere în limba românéscă, căcĭ póte sĕ rischeze a fi înholbat de vre-un servitor orĭ împiegat atât de crunt încât sĕ-l viseze și nóptea.

Aceste sunt progresele stărilor abnormale, este „spiritul vremei“ de adĭ, care tinde la unitatea de limbă și pretinde ḑilnic dela noi Românii nouĕ sacrificii pe contul și în detrimentul dreptului nostru de limbă.

Se cerea nu de mult pentru tinerime „teren de luptă și de espansiune“.

Étă, că scim un teren de luptă din cele mai strălucite, care este pregătit prin jertfele seculare ale antecesorilor noștri, — și e adĭ mai amenințat decât tóte de către sistemul de asuprire modern, la care adversarii vor sĕ ne înjuge pentru veciă.

Este terenul luptei pentru limbă, este terenul, ce póte da junimei române o espansiune, care sĕ-o facă sĕ înfrunte și porțile iadului.

Darányi despre întărirea „ideii de stat maghiar“. In discursul prin care ministrul unguresc de agricultură a rĕspuns oratorilor din oposiție, a ḑis între altele:

„In regiunile locuite de *naționalitățĭ* în Ardeal, am făcut o singură *concesiune.* Am dat un *fidei-comis*, care conține 24.685 jugĕre catastrale pădure și 777 jugĕre arător. E vorba așa-dér de un *fidei-comis* silvic. Este însĕ un *interes de stat și național*, ca în astfel de puncte expuse *sĕ se întăréscă ideia de stat maghiar* și acolo sĕ fie familii, a căror fidelitate față de ideia de stat maghiar e necontestabilă. Cestiunea acésta nu e permis sĕ se trateze din punct de vedere abstract și consideranta principală este, ca aicĭ sĕ esiste un stat maghiar“...

Bat'o pârdalnica „ideie“, că mult mai sucesce mințile șoviniștilor.

Consiliu de ministri comun. După „*Neue Freie Presse*“ la începutul sĕptĕmânei viitóre se va ține în Viena un consiliu de miniștri comun. Se va stabili definitiv terminul convocării *dalegațiunilor* și budgetul comun pe 1903.

Pregătirĭ pentru congresul studențesc. Intrigile studenților ungurĭ — scrie „Cronica“ din Bucurescĭ — au avut darul sĕ stringă legăturile dintre societățile nóstre (române) studențescĭ. Aflându-se, că universitarii ungurĭ vor sĕ plece la congresul din Turin pentru a întórce opiniunea colegilor italienĭ în favórea lor — studenții românĭ au început sĕ se pregătéscă de luptă. O parte din delegațiune va pleca adĭ spre Turin, cealaltă parte plécă peste o sĕptĕmână. Va fi ușor delegaților noștri de-a demasca intrigile studenților ungurĭ, carĭ pe de-o parte au admis la congresul trecut din Paris, ca discuțiile la viitorul congres sĕ se ție pe naționalitățĭ, ér nu pe țĕrĭ...

„Conservatorul“ spune, că s'a constituit un comitet special, format din președinții tuturor societăților studențescĭ din Bucurescĭ, care sĕ represinte la congres studențimea universitară din Bucurescĭ. Acest comitet va lucra pe cât îi va fi în putință, spre a face, ca sĕ participe un numĕr cât mai mare de studențĭ la congres; sĕ publice broșurĭ în care sĕ se arate, carĭ sunt drepturile Românilor din ținuturile stăpânite de strĕinĭ; sĕ caute a înscrie câțĭ mai mulțĭ studențĭ în federeția internațională; sĕ organiseze ținerea de conferințe cu subiect național, care sĕ trateze cestiunea națională din punctul de vedere scientific, dovedind origina latinității poporului român; sĕ decérnă premii pentru cele mai bune lucrărĭ în numita direcțiune și sĕ organiseze serbărĭ în Capitală și provincie pentru adunarea unui fond suficient la acoperirea cheltuelilor, ce vor necesita tipărirea broșurilor și premiile, ce se vor acorda.

Misiunea lui Wolseley. „*Manchester Guardian*“ spune, că *Wolseley* s'a dus în Capland în interesul păcii. Partidul torylor îșĭ pune în cumpĕnă tótă influența, ca printr'o grabnică încheiere a păcii sĕ se facă odată sfîrșit rĕsboiului. Se menține cu insistență scirea, că unul din membrii cabinetului a declarat, că *rĕsboiul din Africa-de-Sud nu se va sfîrși cu victoria Englesilor.*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

D-l Ioan Lyra.

Un roman trăit.

Romancierii de geaba au imaginațiune și îșĭ bat capul pentru a inventa lucrurĭ estra-odinare, ei totușĭ nu iscodesc nimic mai mult, decât se găsesce în realitate.

Étă un roman, care ne reamintesce pe Monte-Cristo cu comorile lui și este în adevĕr roman, căcĭ se începe cu un argat de pe corabie, care călĕtoresce în locurĭ necunoscute, se continuă printr'un noroc estra-ordinar al argatului și se sfîrșesce prin căsĕtorie.

Și este un roman, care are dublul merit de-a fi istoric și de actualitate.

Ḑiarele din Atena ne dau interviewul eroului, care, deși Grec, n'are nimic comun ca eroii lui Homer.

Sunt vre-o trei-ḑecĭ de anĭ de-atuncĭ, de când un băiat de patru-spre-ḑece anĭ din insula Chio, cu numele Ioan Lyra, se angajéză de argat pe o corabie.

Sosit în Anglia întră în serviciŭ pe un vas de rĕsboiŭ engles și petrecù aicĭ câțĭ-va anĭ, navigând pe tóte mările.

La 1882, vasul engles primì ordin de a-se duce la Cap. Marinarul grec părăsì bordul și pĕtrunse în interiorul Africei, căutându-șĭ norocul. El avù șansa, de-a întêlni la Kimberley trei ofițerĭ englesĭ, carĭ primiră dela guvern misiunea de-a esplora tótă Africa-de-sud și de-a face un raport detailat despre esplorările lor. Frapațĭ de înfățișarea deștéptă a tînĕrului grec, ofițerii englesĭ îl luară în serviciul lor și a parcurs astfel cu dênșii tot teritorul dela Cap până la Zambese.

Terminându-șĭ misiunea, după trei ani ofițerii părăsirăAfrica, recompensând în mod generos pe companionul, de ale cărui servicii erau pe deplin satisfăcuțĭ. Ei făcură încă și mai mult: îl recomandară autorităților din Kimberley. Acesta fù punctul de plecare al norocului lui Ioan Lyra.

Se făcù antreprenor la construcția mai multor linii de cale ferată. Afacerea acésta îi produse veniturĭ frumóse și reuși a-șĭ căștiga cea mai bună reputațiune în tótă țéra. Atuncĭ se apucà de esploatarea de mine de diamant, unde căștigà sume enorme.

Intr'aceea isbucnì rĕsboiul de Transvaal. Ioan Lyra înțelese, că în acest rĕsboiŭ s'ar puté câștiga milióne. Și s'a sciut învîrtì așa de bine, încât devenì furnisorul armatei englese și bure în același timp. Intemeià case comerciale și deposite în tóte părțile și ajunse cel mai mare furnisor al celor douĕ armate. Detailurile, ce le povestesce asupra acestui subiect — căcĭ Lyra se află actualmente în Pireu — și asupra rĕsboiului în general, sunt din cele mai interesante și mai picante.

* * *

D-l Lyra furnisa celor doi beligeranțĭ pâne, carne, vin, medicamente, corturĭ și o grămadă de alte obiecte. Englesii plăteau cu livre sterlingĭ. Burii dădea adesea... diamante!

Spunênd adevĕrul, Lyra era mai mult amicul Burilor, cărora le făcea servicii însemnate, așa că Burii îșĭ puseseră întrînsul o încredere nelimitată și îi dădeau în schimb tóte înlesnirile, pentru a-șĭ puté esercita comerciul.

Pentru a da o idee despre operațiunile lui comerciale, el singur povestesce, că vindea Englesilor și Burilor mărfurĭ în valóre de 800.000 livre sterling — 20 milióne francĭ — pe lună! In casa sa centrală din Iohannesburg, douĕ sute de amploiațĭ lucrau ḑiua și nóptea.

Acest om estra-ordinar, presupunênd, că cele ce le spune nu sunt esagerate, hazardà o mare lovitură după asediul orașului Iohannesburg. Prevĕḑênd lipsa sigură de provisiunĭ în urma întreruperei comunicațiunei cu căile ferate, el plecà de nóptea la Lourenço-Marquez, unde cumpĕrà tóte mărfurile, ce putù găsì. Apoi le vêndù în Iohannesburg cu prețurĭ fabulóse.

D-l Lyra deplânge ravagiile causate prin rĕsboiŭ. Trebue sĕ fi „vĕḑut cine-va, ḑice el, ce era țéra aceea înainte de rĕsboiŭ, pentru a puté înțelege starea de devastațiune și de ruină, în care se găsesce actualmente. Acest spectacol este desolant, înspăimântător.

Solicitat de a-șĭ esprima opiniunea asupra continuării rĕsboiului, d-l Lyra a rĕspuns textualmente așa: „Rĕsboiul se va prelungi încă mult timp, întâiŭ pentrucă Burii au banĭ mulțĭ și pot sĕ-șĭ procure alimente și munițiunĭ de rĕsboiŭ. Apoi mai sunt alte resóne, pe carĭ eu nu le

Calumniare audacter...

Contrarii „Gazetei“ şi duşmanii personalĭ ai proprietarului acestei foi, ómenii dela „Trib. Poporului“ din Arad, după o prea scurtă pausă de vre-o câteva lunĭ au recădut în vechiul obiceiŭ de a face personalităţĭ scandalóse şi au reînceput campania de calumniare, cu care urmăresc două scopurĭ: mai întâiŭ a depopularisa persónele, pe carĭ nu le au la stomac în puterea dicalei *„calumniare audacter semper aliquid haeret“*, şi carĭ stau în cale svêrcolirilor lor caraghióse şi egoiste, al doilea a-se „face interesanţĭ“, căcĭ unde lipsesce şi fondul şi spiritul, acolo îşĭ ocupă locul bălăcăriturile şi bîrfiturile personale stupide şi murdare.

La nisce articulĭ obiectivĭ ai noştri privitorĭ la purtarea naţională a celor dela fóia aradană, acéstă fóie a rěspuns prin tot felul de clevetirĭ şi suspiţionărĭ la adresa proprietarului diarului nostru.

A fost şi este sub demnitatea nóstră de a întra în discuţiune cu ómenĭ, carĭ se pórtă mai rěu decât precupeţele halelor. Nu numai odată am declarat, că nu mai putem sta de vorbă cu nisce ómenĭ ca aceştia.

Dér mai avem şi o datorie publicistică şi am trebuit şi trebue decĭ sě prevenim pe cetitorii noştri asupra acelor periculóse pornirĭ, ce sunt de natură a zăpăci şi seduce publicul nostru neorientat. Am dat şi vom da şi în viitor pe faţă tóte meschinăriile, ce pot fi păgubitóre solidarităţii nóstre, precum de altă parte am criticat şi vom critica, am combătut şi vom combate tóte direcţiunile greşite, de ar fi isvorît ele din cele mai curate intenţiunĭ, carĭ asemenea pot fi prejudiţióse intereselor consolidării interióre a partidului nostru naţional. Dér am discutat şi vom discuta numai obiectiv şi între marginele bunei cuviinţe, respectând adevěrul şi evitând minciuna şi calomnia. Decĭ pe terenul discusiunilor murdare personale n'am alunecat şi nu vom aluneca nicĭodată.

Mai mulţĭ amicĭ ai fóiei nóstre însě ni-au atras atenţiunea asupra mai multor afirmărĭ indrăsneţe şi calumnióse, făcute de „Trib. Poporului“ din Arad în câte-va articole din dilele ultime la adresa fóiei nóstre şi a proprietarului ei, carĭ — după părerea lor — n'ar trebui sě rěmână nescărmănate, din causă că se afirmă lucrurĭ din trecut cu totul false şi în mod tendenţios denaturate. Décă — dic amicii noştri—nu se vor reduce la adevěrata lor valóre asemenĭ afirmărĭ mincinóse, atuncĭ parte mare din cetitoriĭ fóiei aradane, carĭ nu cunosc lucrurile petrecute în trecut, pot sě fie seduşĭ a crede că „Gazeta“ de aceea nu rěspunde, fiind-că ar recunósce adevěrul acelor afirmărĭ.

Nu putem sě nu concedem, că părerea de mai sus are mult temeiŭ, mai ales în vederea neorientării publicului nostru, şi urmând indigitării amicabile, vom sfărîma adĭ afirmările mincinóse făcute asupra nóstră în „Tribuna Poporului“ nr. de Sâmbătă 2 (15) Martie a. c. prin care se falsifică şi se mistifică faptele presente şi trecute.

Aşa se póte ceti în articolul de fond al numitei foi următórele:

„Cât privesce acum pe cei dela „Gazeta“, carĭ tac tăcerea pescelui şi nu suflă nicĭ un cuvênţel despre scrisórea d-lui Mihu, dragă Dómne, dér când s'a întrebat naţia română: óre ce dice „Gazeta“?!... Ce însemnătate s'ar şi puté da unui om, ca directorul „Gazetei“, care la 1892, în 8 Ianuarie îşĭ cetea în conferenţa naţională Memorandul, ce trebue dus la Viena, ér a doua di votéză contra Memorandului numai fiind-că vedea, că nu d-sa, ci alţii ajung la conducerea partidului?!“

Aicĭ se afirmă mai întâiŭ neadevěrul, că „Gazeta“ „n'a suflat nicĭ un cuvênţul despre scrisórea d-lui Mihu“ — când ea cu două dile mai înainte de apariţiunea citatului numěr al „Trib. Pop.“ publicase primul articol în acea afacere.

Al doilea, „Trib. Pop.“ afirmă, că naţia română nicĭ-odată n'a întrebat ce dice „Gazeta“. N'ar însemna óre a profana istoria nóstră şi a diaristicei nóstre, când am umbla sě rectificăm şi acéstă perfidă afirmare?

Al treilea, afirmă „Trib. Pop.“, că directorul „Gazetei“ în 8 (20) Ianuarie „îşĭ cetea în conferenţa naţională Memorandul, ce trebue dus la Viena“. Cel mai sfruntat neadevěr. Nu numai că în conferenţă nu s'a cetit nicĭ un fel de proiect de Memoriu, dér nicĭ măcar despre aceea n'a fost vorba, ce fel de principii sě conţină şi cum sě fie redactat acel Memorand, ceeace directorul „Gazetei“ a şi relevat în vorbirea sa ţinută în întrunirea comisiunei de 30, la care a luat parte cine a voit dintre membrii conferenţei.

Mai departe afirmă „Trib. Pop.“, că în diua a doua a conferenţei, directorul „Gazetei“ ar fi votat contra Memorandului. Erăşĭ o minciună cu brevet. In conferenţă mai întâiŭ nu s'a votat de loc, ci numai în comisiune. Dér nicĭ aicĭ nu s'a votat *pro* séu *contra* Memorandului, căcĭ nu s'a cetit şi nu s'a pus în discuţiune nicĭ un fel de proiect de Memorand, ci s'a votat numai asupra întrebării, décă *un* memorand sě fie presentat fără amânare orĭ nu?

In fine afirmă „Trib. Pop.“, că directorul „Gazetei“ ar fi votat contra „numai fiind-că vedea, că nu d-sa, ci alţii ajung la conducerea partidului“.

Şi mai îndrăsnéţă minciună şi mai mare infamie, decât tóte cele de mai sus!

Şi cine vine sě împute, acum după dece anĭ de probe şi păţanii, directorului „Gazetei“ scopurĭ personale egoistice! Acei famulĭ ai matadorilor „grupului tribunist“, carĭ trebuiau sě considere de mare distincţiune, că la conferenţa din 1892 li-ş'a dat rolul de simpli claqueurĭ pentru a face reclamă vătafului lor şi pentru a asurdì cu strigătele lor sělbatice glasurile ce dau espresiune judecăţii mature!

Ajunge sě constatăm un singur fapt, pentru a sdrobì afirmarea infamă a „Trib. Pop.“.

In comisiunea conferenţei dela 1892 terminându-se discusiunile, s'a procedat la alegerea comitetului central.

Atuncĭ Eugen Brote, a căruia propunere de a-se înainta un memorand „fără de amânare“ fusese primită, a propus şi pe membrii noului comitet. Pe lista, ce s'a cetit, între strigărĭ de „primim“ şi „sě trăéscă“, a fost propus imediat după Dr. Ioan Raţiu, la al doilea loc, ca membru în comitet, directorul „Gazetei“, fiind de faţă două treimĭ dintre delegaţii conferenţei.

Şi ce s'a întêmplat?

Directorul „Gazetei“, despre care afirmă adĭ cei dela „Trib. Pop.“, că „nu rîvnea decât a ajunge la conducerea partidului“, s'a ridicat, după cetirea şi aclamarea întregei liste, şi mulţumind a declarat, că nu póte primì a face parte din acel comitet. A arătat şi motivele sale obiective şi principiare, asigurând totodată, că deşi se vede constrîns a declina onórea de a aparţine comitetului, totuşĭ pe câtă vreme acest comitet va lucra şi va procede corect numai în interesul marei cause a partidului şi a naţiunei, d-sa va fi totdéuna gata a-l sprijini cu modestele sale puterĭ.

Atâta, pentru a pune în lumină adevěrata valóre a afirmărilor şi dovedilor celor dela „Trib. Pop.“, produse în contra directorului şi proprietarului „Gazetei“.

Pe basa unor astfel de afirmărĭ şi dovedĭ variază apoi „sincerii“ şi „generoşii“ „confraţĭ“ dela fóia aradană invectivele lor personale la adresa nóstră şi a proprietarului fóiei nóstre, mergênd până a'l declara *sans façon* de „om rěu“, care n'are decât „o guşă mare de venin“. („Trib. Pop.“ nr. 25 din a. c.)

De altmintrelea sě se scie, că în curênd va fi spulberat întreg sistemul de calumnii, ce'l ţes aceştĭ intriganţĭ de dece anĭ în jurul vechiului nostru organ şi al directorului sěu.

Mişcarea din Rusia.

Celea-ce se petrec actualmente în Rusia, par a fi semnele vremii.

Ofiţeri ruşĭ n'au vrut sě se supună ordinului de a împuşca asupra turburătorilor. Scirea acésta s'a publicat mai întâiŭ în *„Leipziger Volkszeitung“* şi au reprodus'o tóte diarele din strěinătate. După informaţiunile numitului diar, 21 ofiţerĭ au fost arestaţĭ, fiind-că s'au opus a publica soldaţilor porunca, că de aci înainte trebue sě împusce asupra muncitorilor şi studenţilor demonstranţĭ. Declararea ofiţerilor stă în legătură cu manifestul, ce l'a adresat ofiţerilor comitetul revoluţionar şi în care ofiţerii erau provocaţĭ, de a nu puşca asupra fraţilor lor şi a nu se pleca dinaintea tiräniei.

Tot-odată sosesc aměnunte despre marea demonstraţie studenţéscă dela 16 Martie în Petersburg.

Aprópe de catedrala Cazan apărură în acea di pe la amiadĭ mai multe sute de studenţĭ. Poliţia avea scire despre demonstraţie, căcĭ tocmai în acea di era aniversarea morţii studentei Vengerova, care înainte cu câţĭ-va anĭ a fost luată de poliţiştĭ şi internată în fortăréţa Petru-Paul, unde lunĭ întregĭ a fost ţinută pe motiv, că era revoluţionară. Nefericita fată, în desperarea ei, şi-a stropit hainele cu petrol şi şi-a dat foc, murind astfel în chinurile cele mai grozave. De atuncĭ o parte a studenţilor îi veneréză memoria ca pe a unei martire.

La vestea despre demonstraţia studenţilor pe *Newski Prospekt* se adună o mulţime uriaşă de popor. Indată după apariţia studenţilor publicul s'a amestecat printre ei şi cu strigărĭ de „hurra“ se desfăşurară stégurĭ roşii şi în popor se distribuiră proclamaţii aţîţătóre. Atuncĭ, par' că ar fi eşit din pămênt, apărură mai multe sute de poliţiştĭ călărĭ, pedestri şi gendarmĭ şi au provocat publicul sě se depărteze — ceea-ce însě în marea învălmăşală, ce s'a produs, era cu neputinţă. Atuncĭ poliţia a dat năvală asupra mulţimei şi începù s'o ciocârtéscă amarnic cu săbiile. Mai întâiŭ au fost atacaţĭ studenţii şi studentele. Unuia din studenţĭ i-au tăiat obrazul stâng, altuia nasul, mai multora urechile, unei fete iau tăiat amêndouě urechile.

In fine linişte fù restabilită cu mare greutate. Capii mişcări ifură arestaţĭ şi răniţii transportaţĭ pe carěle Crucei roşii în închisóre. Scena întrégă a făcut un grozav efect asupra privitorilor. Poliţia a espulsat din Petersburg mai mult de 200 studenţĭ. S'a raportat îndată Ţarului.

SCIRILE DILEI.

— 8 (21) Martie.

Reducerea numěrului inspectorilor dela şcólele secundare. Ministrul Wlassics a luat hotărîrea de a reduce cu jumětate numěrul inspectorilor districtualĭ ai şcólelor secundare şi a-i centralisa la Budapesta.

Emigrarea jidovilor din România. Lui *„Alkotmány“* i-se scrie din Bucurescĭ, că după votarea legii meseriilor, industriaşii ortodoxĭ jidovĭ au hotărît sě ţină un mare meeting, în care sě se discute asupra sorţii jidovilor. Adunarea s'a şi ţinut în sinagogă, participând vr'o 3000 de jidovĭ. Unul din oratorĭ a propus, ca industriaşii jidovĭ de legea veche sě se constituéscă în corporaţiune, pentru a-şĭ apěra interesele. Propunerea însě nu s'a primit. Venind la ordinea dilei, prin votare, propunerea majorităţii, ca *jidovii sě părăséscă ţéra*, ea a fost *primită cu unanimitate* şi numai decât s'au deschis liste în carĭ cei-ce emigréză sě-şĭ indice etatea şi ocupaţiunea Subscrierile se vor face până Sâmbătă şi listele vor fi trimíse în Londra, Paris, Viena şi *Budapesta.* Planul jidovilor este de a-se stabili în Argentinia, Canada şi Palestina. — Şi în *Iaşĭ* jidovimea s'a pus în mişcare din causa nouei legĭ. Un agent din Canada s'a dus la Iaşĭ, ca sě ia cu sine pe jidovii, carĭ vor sě emigreze.

† Ludovic Roman c. şi r. căpitan în pensiune, a repausat adĭ, 21 Martie diminéţa la órele $7\frac{1}{2}$ în Braşov, în etate de 77 anĭ. Inmormêntarea se va face Duminecă, în 23 Martie, la órele $2\frac{1}{2}$ p. m. în cimiterul dela biserica Sf. Nicolae. Rěposatul a fost un lung şir de anĭ membru al representanţei comunale şi comitatense şi tot-déuna a mers cu conaţionalii sĕi în apěrarea intereselor nóstre românescĭ. El lasă în urmă-i unanime regrete. Fie-i ţěrîna uşóră.

În capela română din Budapesta a fost Dumineca trecută — scrie „Popo-

---

pot esplica, pentru-că orĭ-ce esplicaţii ar causa prejudiţii intereselor lor. De-altmintrelea, Burii n'au pierdut mulţĭ ómenĭ şi pot sě opună încă Englesilor o resistenţă îndelungată şi încăpăţînată“.

Ioan Lyra s'a căsětorit cu o Englesă din Cap. Are doi copii, pe carĭ i-a trimis de curênd la Atena, sě-şĭ facă studiile. Acum a venit şi el la Atena sě-şĭ vadă ţéra şi némurile, are însě de gând a-se întórce érăşĭ în Africa.

Călětoria lui mai are un alt scop: sě ajutore tóte rudele sale şi sěracii din locul sěu natal. Indată ce a sosit în Pireu, se puse a-şĭ esecuta planul sěu cu mare liberalitate. Toţĭ sěracii, nenorociţii şi orfanii au găsit într'ênsul un protector. In cât pentru rudele sale din insula Chio, el a cumpěrat şi echipat opt marĭ corăbii cu pânze — locuitorii insulei sunt în mare parte marinarĭ — şi le-a făcut cadou la opt rude: unchĭ, verĭ, nepoţĭ. Acum se ocupă cu planul a le cumpěra un vapor de trei mii tone. A donat afară de acésta două sute de mii francĭ bisericelor, şcólelor şi orfelinatelor din Chio. Bisericei Maicii Domnului din Tinos, care este pentru ortodoxĭ ceea ce este Lourdes pentru catolicĭ, i-a făcut un cadou estra-ordinar. El şĭ-a cântărit copiiĭ, şi a dedicat Maicii Domnului ex-voturĭ în aur masiv în greutatea celor doi copii.

De când a sosit în Pireu, a luat o obicĭnuinţă curiósă. In fie-care diminéţă când ese de acasă, îşĭ umple buzunarele de o sută de francĭ banĭ měrunţĭ, pe carĭ îi distribue sěracilor, ce-i întêlnesce pe strade.

Insě detailul cel mai interesant al acestei istorii greco-transvaliană, care are tóte aparenţele unui basm, este surprisa finală.

— Vě reserv o adevěrată surprisă, dise către un redactor al diarului „Acropolis“, care a avut o întrevedere lungă cu el.

Se deschise o uşă şi o copilă frumósă, cu pěrul blond, umbletul majestatic, fisionomia energică şi cu tóte acestea simpatică, întrà în salon.

— Acésta este nepóta neînvinsului general Botha, dise d-l Lyra. Unchiul ei mi-a încredinţat'o, rugându-mě sě o aduc în Grecia. E de şése-spre-dece anĭ.

Spunênd adevěrul, d-şóra Botha părea a fi mai mare de două-decĭ anĭ.

D-l Lyra presentà pe interlocutorul sěu şi conversaţiunea începù în limba germană. Blonda boerină vorbesce admirabil germana, englesa şi olandesa.

— Am părăsit, dicea ea, cu mórtea în suflet, nenorocita mea patrie. Credeam că nu voiŭ găsi nicăirĭ o ţéră aşa frumósă ca a mea; m'am înşelat. Grecia este o ţéră magnifică....

„Oh! Iubesc Grecia, continuă ea, fiind-că a suferit şi ea, mai mult, decât am suferit noi din partea rapacilor şi insaţiabililor noştri inimicĭ. La noi sunt dile, când nu vedem sórele, aicĭ îl věd în fie-care di. Iubesc Grecia şi resoluţia mea e gata. Din momentul, când patria mea va ajunge sub călcâiul Englesilor, şi noi nu vom mai avé patrie, voiŭ face din Grecia a doua patrie a mea: voiŭ rěmâné aicĭ“.

D-l Lyra esplicà apoi diaristului, că d-şóra Botha se va căsětori în curênd cu un tîněr Grec, cu numele Stefanos, care este în etate de două-decĭ de anĭ.

D-l Lyra a înzestrat în mod regal pe protejata sa.

(„R—ie“) O....

rul Român" — o frumósă sĕrbătóre. Capela română de astă dată a avut óspeţĭ distinşĭ în decursul sfinte liturgii. Au fost de faţă prelaţii bisericei rom. gr.-or. Esc. Sa d-l metropolit I. *Meţianu*, P. S. S. d-l episcop. N. *Popea*, apoi d-l Parteniu *Cosma*, directorul „Albinei" cu dómna, protopopul din Cupşeni, Sam. *Cupşa* şi alţii mulţĭ, pe lângă un public numĕros din loc. Rĕspunsurile şi de astădată le-a cântat corul bisericesc al studenţilor cât se póte de frumos. Cu acest prilej părintele metropolit, în lipsa episcopului diecesan, P. S. S. d-l I. Goldiş, a sfinţit un rând de haine preoţescĭ, dăruite de fosta soţie a neuitatului E. Gojdu, d-na vĕduvă *Melania Nemeshegyi* şi în legătură cu acéstă donaţiune pe séma bisericei, Esc. Sa. d-l metropolit a ţinut o predică frumósă despre dragostea evangelică, despre credinţă şi recunoscinţă. „Cei ce nu pot face fapte bune, fapte plăcute lui D-deu, cel puţin sĕ fie recunoscĕtorĭ faţă de binefăcătorĭ, ca prin asta sĕ se sporéscă numĕrul celor din urmă." I-a vorbit părintele metropolit şi tineretului universitar, îndemnându-l la bunăînţelegere, la dragostea evangelică şi la cultivarea caracterului. Întrégă predica a fost ascultată cu cea mai mare băgare de sémă.

Pentru Sĕcui. In budgetul ministeriului de agricultură s'au luat două posiţii, până acum necunoscute. Anume, se va da spre ajutorarea poporului sĕcuesc, care se ocupă cu agricultura 38,000 cor. si alte 70,000 cor. se vor da pentru sprijinirea asociaţilor în Sĕcuime. — De loc nu nĭ-am mira, décă mâne poimâne am audi, că fie-cărui Sĕcuiu i-se dă plată fixă anuală din visteria statului. Şi totuşĭ, gândiţĭ, că Secuiul n'ar emigra şi atuncĭ în „Valahia"? Dómne ferescе!

Pentru Rakoczy şi Kossuth. Congregaţia comitatului Heves, a decis în şedinţa dela 17 Martie, sĕ trimită dietei o adresă în care sĕ cérĕ desfiinţarea legilor difamante pentru Rakoczy, Bercsenyi şi Thököly şi sĕ inarticuleze în lege meritele lui Ludovic Kossuth şi a honvedilor dela 48. A decis tot-odată, ca tóte comitatele sĕ fie învitate de a face asemenea. — Aşa se vede, că şoviniştii n'au alte lucrurĭ mai bune de făcut.

Noul director de poştă. Ministrul r. u. de comerciu a numit în postul de director al oficiului telegrafo-poştal din Braşov pe d-l *Védfy* Győző, care mai înainte fusese aplicat timp mai îndelungat în ministeriul de comerciŭ, ér de 9 anĭ încóce îndeplinia funcţiunea de comisar districtual la direcţia telegrafo-poştală din Cluşiŭ. Noul director, precum se spune, este un om de fire conciliantă şi cunósce mai multe limbĭ.

Regele Eduard şi Francesii. Din Londra se anunţă, că regele Eduard a renunţat cu desăvêrşire la planul de a merge în Francia-de-Sud şi în Paris. In Paris, de altfel, l'ar fi aşteptat o ciudată primire. *Drumont* a scris în „Libre Parole" un articol în care ameninţa pe regele engles cu „şari-vari". Articolul se încheia astfel „Eduard VII nu se va puté plânge, décă demonstraţia acésta se va întêmpla, fiind-că stă în voia lui de a rĕmâné acasă". Aceste cuvinte „amicale" au ajuns şi la urechile regelui şi el s'a hotărît în urmă de a renunţa la planul călĕtoriei în Francia.

Epidemia din Rîşnov, care de şépte lunĭ a secerat atâtea victime, mai ales între Românĭ, continuă a bântui cu vechea furie. Un domn din Rîşnov ne spune adĭ detalii înspăimântătóre despre ravagiile epidemiei, care se manifestă cu diferite şi stranii simptome, ca înţepenirea gâtului etc. şi care operéză cu o celeritate uimitóre nu numai printre copii, dér şi printre cei mai înaintaţĭ în etate. Numitul domn spunea cu mirare, că nicĭ după atâta timp n'a venit încă vr'o anchetă dela guvern la faţa locului. „Décă se întîmplă între animale o asemenea epidemie, dicea el, deja de mult s'ar fi studiat casurile prin anchete şi para-anchete."

Biciuşcă şi revolver. După scandalul din „Reichsrath" de care am vorbit erĭ, pangermanul *Stein*, conform promisiunei, s'a dus alaltăerĭ în parlament cu biciuşcă. Prietenii lui *Dyck* audind de acésta, au făcut atent pe Dyck, care numai decât a trimis sĕ i-se aducă un revolver. Agrarul *Ratay* încă avea la sine un revolver. Nu s'a întêmplat însĕ nicĭ un incident.

Makkai Zsiga — „espert". Mare cinste l'a ajuns pe deputatul ţĕran sĕcuiă *Makkay* Zsiga. Fóia *„Székelység"* află, că ministrul Daranyi l'a rugat „în scris", sĕ ia parte ca „espert" în ancheta agricolă, ce se va deschide dilele acestea şi sĕ-şĭ dea acolo „părerea", că ce ar fi de făcut pentru îmbunătăţirea sorţii micilor proprietarĭ (firesce că Ungurĭ) din Ardeal. Of, of, „Makkai bácsi", la mare probă te-au pus „domnii".

Tolstoi s'apropie de sfêrşit, După părerea medicilor, marele romancier Leo *Tolstoi* nu va trăi mai mult de 2 sĕptĕmânĭ. Sentinţa acésta i-a adus'o chiar medicul Ţarului, Dr. *Bertenson*, care a petrecut câte-va dile lângă patul bolnavului.

„Scandal la o serbare naţională." Diarul „E—k" scrie, că Ungurii din Dubova au serbat la casina lor diua de 15 Martie. Românii însĕ în frunte cu învĕţătorul Avram Tripescu ar fi venit sĕ tulbure serbarea şi ar fi spart ferestrile casinei unguresci. Preşedintele casinei, d-l Iamrik György a făcut arătare la inspectorul şcolar contra lui Tripescu. — Nu cumva e şi acésta vre-o aiurare de-a lui „E—k"?

Frecuenţa universităţilor austriace La cele opt universităţi din Austria au fost înscrişĭ în semestrul espirat de érnă 18.322 auditorĭ, 14.782 ordinarĭ şi 3205 estra-ordinarĭ. La facultăţile de teologie au fost 1024, la cele de drept 9410, la medicină 3299 şi la filosofie 4590. Numĕrul studentelor a fost 623, din carĭ 514 la filosofie, 66 la medicină şi 43 la drept ca hospitante. Din acestea studente ordinare au fost numai 126.

Cecil Rodhes alcoolic. Un medic din Kimberley e de părere, că faimosul Cecil *Rodhes* este victima alcohoolismului. El nu suferă de *angina pectoris,* ci se află în ultimul stadiu al alcoholismului. Slăbirea inimii în grad mare, lipsa aprópe totală a puterii de mistuire şi degenerescenţa ficatului sunt simptome, carĭ se găsesc la alcoolicĭ.

Statua Ţarului-liberator. Din *Sofia* se telegrafézĕ, că la desvĕlirea statuei Ţarului-liberator vor asista regele Serbiei, principele Muntenegrului şi probabiil că şi Ţarul Nicolae.

Un irlandes în rêndurile Burilor. Poliţia englesă caută pe capete pe colonelul *Lynch,* irlandes, care s'a luptat în rêndurile Burilor în contra Englesilor. Guvernul l'a dat în judecată pentru înaltă trădare, ér Irlandesii l'au ales deputat în camera comunelor.

Resónele financiare ale amiciţiei franco-italiene. Un economist distins, d-l G. M. Flamingo, scrie în „Nouvelle Revue" despre situaţiunea financiară a Italiei următórele:

Piaţa Parisului şĭ-a reluat vechiul loc de mare sursă de banĭ pentru Italia. Aurul frances a fost acela, care a alergat în ajutorul Italiei, umplând casele de bancă înfiinţate de Nemţĭ şi scăpând regatul d'o crisă economică. Cumpĕrarea rentei de $5^0/_0$ a modificat în strĕinătate mişcarea consolidatelor, ceea-ce a tras după sine restabilirea echilibrului balanţei economice a Italiei până în gradul, că agiul aprópe a dispărut. Din aceste motive Bursa din Paris a împins cursul Consolidatelor $5^0/_0$ din colo de *al pari,* preparând posibilitatea imediată a unei conversiunĭ de $3^1/_2{}^0/_0$. ce ar da budgetului statului un beneficiu anual de $60^0/_0$. Pe când capitalul frances desfăşură acéstă activitate energică, preparând în acelaşĭ timp desvoltarea industriei şi a lucrărilor publice italiene, bursa din Paris în acelaşĭ timp prepară si ea condiţiunile de conversiune a consolidatelor. — Crisa economică a Germaniei a forţat Italia de a-se apropia politicesce de Francia.

Teatru german. Mâne Sâmbătă se va da prima representaţie din ciclul teatral a d-lui *Leo Bauer* cu drama sensaţională *„Alt Heidelberg"* în 5 acte de W. Mayer-*Förster*, ér Dumineca farsa *„Sein Doppelgänger"*, traducere după Maurice Hennequin şi Georg Duval.

Spionajul rusesc. Afacerea colonelului *Grimm* dă mult de lucru guvernului şi statului major rusesc. Dintre tóte afacerile de spionaj militare, acésta este de sigur una din cele mai grave şi urmările ei se pot simţi multă vreme la statul-major rusesc. Întréga graniţă dinspre Germania fusese dată pe mâna serviciului de informaţiunĭ german şi acest punct strategic aşa de important ar fi rĕmas slab apĕrat în cas de rĕsboiŭ.

Afacerea colonelului Grimm desvĕlue o mică parte din tradiţionalul sistem de spionaj, pe care diriguitorii ruşĭ îl aplică cu prisosinţă tuturor vecinilor lor.

Spionajul a ajuns o armă de stat în Rusia. Revolta studenţimei universitare ruse este datorită în mare parte faptului, că au fost menţinute posturile de *inspectorĭ academicĭ,* un fel de spionĭ oficialĭ ai studenţilor.

În casele particulare, portarul este dator sĕ dea relaţiunĭ la poliţie despre tóte persónele, carĭ intră într'o casă şi despre tótă corespondenţa, ce se primesce.

Polonia este acoperită de o désă reţea de spionĭ. În România sunt trei centre principale de spionaj: la Galaţĭ, Iaşĭ şi Bucurescĭ, şi în ultimul timp s'au fondat societăţĭ în România sub diferite numirĭ pravoslavnice, al căror scop este spionajul vieţii publice din România.

Este o adevĕrată rĕsbunare a sorţii, dice „Cron.", când sistemul de spionaj al Ruşilor se întórce câte odată împotriva lor înşişĭ.

Procesul falsificatorilor de banĭ.

Braşov, 21 Martie 1902.

Procesul falsificatorilor de bancnote românescĭ, Nic. Lichirie şi comp. era sorocit pe diua de 19 Martie în faţa tribunalului din Têrgu-Mureşului.

Banca Naţională Română era representată prin d-l *I. G. Bibicesu,* director de bancă, asistat de d-l advocat din Braşov, *Simion Damian.*

Şedinţa s'a deschis la órele $8^1/_2$ sub preşedinţa d-lui Iosif Schuller, asistat de judecătorii Kovács şi Gaspár. Scaunul procurorului îl ocupa d-l substitut de prim-procuror, Gyarfas.

Acusaţĭ: Nic. Lichirie, I. Munteanu, Lazar Munteanu, Tanase Tarcea, Nicolae Schiopu, I. Giurca, Nic. Şelariu, Arsenie Buda şi Lazarevics László.

Apĕrătorii: Dr. Sárkány, Schornstein, Dr. Lányi, Dr. Bedő, Csongvai, Dr. Fenyvesi, Dr. Hegyi, Dr. Palfy şi Csontos.

Erau de faţă şi vr'o 5 martorĭ veniţĭ din Cârţa, carĭ însĕ n'au ajuns a fi ascultaţĭ.

Procurorul, înainte de a se fi luat interogatorul acusaţilor, şĭ-a reservat dreptul, ca după ascultare sĕ cérĕ, décă va crede necesar, amânarea procesului pentru a-se aduce şi acusaţii carĭ se află arestaţĭ în România, spre a fi confrontaţĭ cu aceştia.

Advocatul Simion Damian susţine şi din partea sa amânarea procesului declarând, că décă acusaţii din România nu se află de faţă, nu este fiind-că guvernul român n'ar fi vrut sĕ-i estradeze, ci fiind-că procesul lor se va judeca dilele acestea, ér după ce vor fi judecaţĭ, se vor estrada.

S'au ascultat apoi acusaţii, afară de Giurca şi Lazarevicĭ.

După ascultarea lui Lichirie, care tăgăduia totul cu un cinism uimitor, chiar şi când la confruntare ceilalţĭ acusaţĭ îi spuneau „părinte, d-ta ne-ai fost preşedintele, d-ta ne-ai îndrumat la tóte", procurorul a cerut amânarea, pentru a se puté aduce Max Ressel şi Iliescu arestaţĭ la Prahova.

Procesul s'a amânat pentru diua de 1 Maiŭ a. c.

Procesul a necesitat două şedinţe dela $8^1/_2$—11 a. m. şi dela 4—9 d. a.

ULTIME SCIRI.

Viena, 20 Martie. Alegerile comunale s'au continuat erĭ cu alegerile suplimentare în colegiul II din cartierele Leopoldstadt, Landstrasse, Wieden, Iosefstadt şi Brigittenau. Situaţia antisemiţilor a rĕmas tot cea veche, adecă Jidovii nu s'au putut afirma, decât în citadela lor *Leopoldstadt,* unde candidatul lor a obţinut 1632 voturĭ, pe când candidatul antisemit a rĕmas în minoritate avênd numai 1312 voturĭ. In *Landstrasse*: antis. 1805 v., jud. lib.: 442, *Wieden*: antis. 1019, jud. lib. 353. *Iosefstadt*: antis. 976, jud lib. 187, *Brigittenau*: antis. 440, jud. lib. 149. Tot erĭ s'au făcut şi alegerile represent. districtuale (Bezirksvertretung), col. II din Alsergrund, Favoriten, Simmering şi Fünfhaus. Pretutindenea au reuşit *antisemiţii* cu majorităţĭ sdrobitóre.

Vocĭ din public*).

Herman, 12 Martie st. n. 1902.

Onorată Redacţiune! In diua de Sf. Ioan a. c. s'a dat în comuna nóstră Hĕrman sub conducerea învĕţătorului David Pop o producţiune teatrală împreunată cu joc. Producţiunea ca atare a reuşit destul de bine şi după-ce s'a şi dat un raport la „Gazeta Transilvaniei" în care i-se aduc d-ului învĕţător laude aprópe nemeritate, noi n'am avé nimic de dis, căcĭ succesul a fost satisfăcĕtor, dér sublim n'a fost. Ceea-ce însĕ ne face a ne ridica vocea şi a provoca pe acest învĕţător la o dare de sémă şi mulţămită publică este, faptul că d-l învĕţător David Pop a făcut invitările în numele inteligenţeĭ din Hĕrman.

De sine înţeles, că prin acésta publicul atât din sat, cât şi strĕin, a fost sedus, cu atât mai mult, cu cât şi scopul petrecerei a fost ca din venitul curat sĕ se augmenteze fondul corului, un scop destul de sublim. Dér ce sĕ vedĭ! Pe când învitările au fost făcute în numele inteligenţei — acéstă inteligenţă a fost osăndită numai la rolul de privitor, căcĭ sigur numai faptul că n'a avut încredere în inteligenţă, pe care a folosit'o de reclam, l'a îndemnat a pune pe soţia sa de cassar.

Ér acuma pentru fondul corului ne întinde suma de 6 Coróne. Când sala hotelului din Hĕrman, care este una dintre cele mai marĭ din comunele rurale ale comitatului Braşov, era îndesuită de public de abia mai puteai rĕsufla, sĕ fie venitul curat numai de 6 Cor.? Cine'l va puté crede pe d-l învĕţător David Pop?

Şi odată pentru totdéuna îl provocăm pe acest domn, carele de când e la noi numai vrajbă e în popor, ca de numele intelegenţei nóstre sĕ nu se mai foloséscă pentru a-şĭ face reclam, că apoi el singur sĕ-şĭ satisfacă ambiţiunei sale personale — căcĭ dóră va pricepe şi d-l învĕţător David Pop, că acéstă inteligenţă prin care a sedus publicul, îndată-ce a fost folosită, ar fi avut şi vr'un drept de vot la aranjarea petrecerei; şi décă aşa era, sigur şi venit era mai mult şi apoi nicĭ nu-ĭ permitem noi, ca după succesul bun al petrecerei sĕ ne blameze încheind petrecerea cu câte-va cuvinte în limba nemţéscă cetite de pe o bucată de hârtie, cetite ca şi când ar fi chinezesce, căcĭ d-l Pop nu ştie nemţesce. Orĭ vré d-lui a-şĭ face mână bună cu Saşii desconsiderând limba sa la petrecere românéscă? Uite-se d-l Pop, décă fac acésta Saşii la petrecerile lor?

Silivestru *Bârsan,* membru şi notar comit. paroch., Nic. *Bătrânu* epitrop cassar, Andreiu *Nan* sluşbaş comunal.

*) Pentru forma şi cuprinsul celor publicate sub rubrica acésta rĕspund trimiţĕtorii. — Red.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunelor la *naţiunea nóstră“* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul.* Preţul 1 cor. (+10 b. p.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Valace.* Tomul I costă cor. 1·50 Tom II cor 1·40 (+ 30 b. porto de fiă-care.)

A apărut *Istoria lumii* partea a III-a tălmăcită de preotul C. *Morariu*, după Dr. Th. B. Welter.

Taina norocului séu Povestea satului Nemernicenĭ de Tache *Brânduş.* Acésta carte e fórte potrivită pentru poporul nostru şi costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de şcólă de I. *Dariu*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educaţiunii de I. *Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b)

Idealul învĕţătorului român de *I. Dariu*, 40 b (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în românesce de membrii soc. de lect. „Inocenţiu M. Clain“ din (Blaşiu. Preţu' 2 cor. pentru România. 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale şi daco-romăne de P. *Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Cartea Sătĕnului, novele de Em. *Părăcanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In vĕltóre“ novele şi impresii de *Vlăhuţă*, cor. 1·20 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fóiă de cunoscinţe folositóre de prof. I. *Moşil*, legat în păreţi tarĭ costă 5 cor. (por. 20 b.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto;

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăcanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

Pilde şi sfaturĭ pentru popor, de *Ioan Pop Reteganul.* Cartea conţine vre-o 24 descrierĭ carĭ cuprind diferite învĕţăturĭ pentru trebuinţele ţĕranilor noştri. 50 b (+ 10 b. porto.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din vieţa Românilor bihoreni, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8º. Preţul. 1 cor (+ 10 b. porto.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 40 b. (cu posta 44 b.).

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja*, cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 60 b. (cu posta 70 b.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă fecioriĭ în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Noptĭ de érnă novele pentru popor, de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4º 250 pag. Preţul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc*, Preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian* Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*, Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga.* Preţul coróne 3.60 (plus 30 b. porto.)

„Pe pragul mormĕntului,“ de preotul *G. Simu*, conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Buchete de florĭ, culese din grădina limbei române pentru copiĭ, fascicola III, de I. T. Totan, înv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ionŭ A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banĭ.

Dialogul Ţiganului cu Sân-Petru la pórta raiului séu glume şi petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia ţigănéscă de Aron Boca Velchereanu 50 bani plus 5 b. porto.

Monologe de Antoniu Pop:

Nr. 1. Pe neaşteptate . . . 08 b.
Nr. 2. Pentru ce am rĕmas flăcău bĕtrân . . . . 16 b.
Nr. 3 La anul nou . . . . 08 b.
Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut . . . . 08 b.
Nr. 5. O păţanie . . . . . . 08 b.
Tóte la olaltă 48 b. plus 10 b. porto.

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

Pribeag, ediţia I-ă de Ioan Iosif Sceopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Infocata şi nenorocita dragoste a lui Filarot şi Antusei, o povestire fórte frumósă în versurĭ, păstrată din bătrânĭ. Preţ. 24 b pl. 3 porto.

Prosă şi versurĭ fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. porto

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b plus 5 b porto.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţ. 50 b. + 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Buna chiverniselă, carte pentru toţĭ întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Păcăţianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-a după Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour şi L. Raisbonne de Nicolae Ţincu 1 cor plus 5 b. porto.

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Ionel educaţiunea unui bun copil. Carte pentru părinţĭ şi alţi educătorĭ. „Principele morale şi creştinescĭ“ de care trebue sĕ se conducă părinţii în educaţiunea copiilor lor. Copiiĭ bine crescuţĭ sunt cea mai scumpă visterie a părinţilor şi cel mai bun prinos pe altarul neamului de *V. Gr. Borgovanu* profesor de filosofie şi pedagogie. Preţul 2 cor. plus 20 b porto.

„Clipe de repaus“ de *Sorcovă.* Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 coróne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi niste povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit'o totă Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

Cursul pieţei Braşov.

Din 21 Martie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19 02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble R sescĭ	„	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ		10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.90
Renta de coróne ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	166 —
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	153.85
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.28
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	710.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	695.25
Napoleondorĭ	19.11
Mărcĭ imperiale germane	117.32½
London vista	240.05
Paris vista	95.50
Rente de corone austr. 4%	99.25
Note italiene	93.45